

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda: Beckserek (Nagybeckserek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

SZERDA, 1944 ÁPRILIS 12
73. évfolyam 82. szám

Előfizetésben:
Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

Zavarórepülések az anyaországban

Budapest, ápr. 11

A Magyar Távirati Iroda jelentése beszámol, hogy úgy nagyszombaton, mint husvétvasárnap estéjén, illetőleg éjszakáján ellenséges repülők a Dunántul teljes szélességében átrepültek az országot. Bombák ledobásáról nem érkezett jelentés. A berepülés zavartkeltő célzatu volt.

Bolsevista tagja is lesz az új olasz kormány

Budapest, ápr. 11

A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint Ercoli visszatért Moszkvából és Badoglióval folytatott tárgyalása minden valószínűség szerint megegyezésre vezet. Ennek alapján a Badoglió kormánynak néhány bolsevista tagja is lesz.

Hir szerint Ercoli és társai nem kötik már magukat Viktor Emánuel lemondásához. A bolsevisták kívánsága csak annyi, hogy Viktor Emánuel vonuljon vissza a magánéletbe és Umberto gyakorolja a hatalmat mint kormányzó. Ezzel szemben Viktor Emánuel kijelentette, hogy lemondása csak Róma elfoglalása után jöhet számításba. Ennek ellenére számítanak gyors megállapodásra.

Nis harmadik bombázása

Belgrád, ápr. 11

Március 5-én érte Nis várost a harmadik angolszász bombatámadás. Leginkább lakóházakat érték rombolások, de a lakosságnak is volt jelentékeny vesztesége. A székesegyház szentélyére, illetve az oltárra hullott az egyik bomba és azt teljesen szétrombolta. A katedrális célpontnak tüzték ki maguknak a bombázók a székesegyház előtt ugyanis két üres teherautó állt és a bombázók valószínű katonai járműveknek tekintették, egészen mélyen leereszkedtek és úgy bombázták a katedrális és a teherautókat.

Meghiusult államcsíny

Madrid, ápr. 11.

Madridon át Buenos Airesből érkezett hír szerint Martinez tábornok államcsínyje meghiusultnak tekinthető. Már csak itt ott fordulnak elő kisebb utcai csetepaték. A forradalmi mozgalom vezetője Calvo ezredes külföldre menekült.

Tarnopol bátor védői utcai harcokban állanak a behatolt szovjet csoportokkal

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Szivas hídfőjében és Perikop földszorosában az ellenség támadásának hevessége fokozódik. Az egyes arcvonalszakaszokon betört ellenséggel a küzdelmek még folyamatban vannak.

Odessza harctérségében a német csapatok továbbra is kemény elhárítóharcokba állnak a szovjet csapatokkal. A várost magát, hetek óta tartó előkészületek után és elvégzett hadifontosságú berendezések elpusztítása, valamint valamennyi hajó, járművek és egyéb hadianyag elszállítása után parancsszerű hadmozdulatok során kiürítették.

Orhei mindkét oldalán meghiúsult a szovjet csapatok támadása. Egy betörés helyét a németek ellentámadással megtisztították az ellenségtől. Bukovina keleti részében a német és román csapatok tegnap is kemény ellentállást fejtettek ki az előretörő szovjet csapatokkal szembe.

Tarnopol bátor védői súlyos elhárító küzdelemben állnak a város területére betört ellenséggel. Elkeseredett küzdelmek még tartanak. Német nehéz csatarpülőgépek elmúlt éjjel látható sikerrel újból megtámadták Korosten vasuti állomását.

A Dnjepr és Csauszí között a németek az utóbbi napok nagy

arcaiban elvesztett állászakaszokat visszafoglalták. Számos hadifogoly és tetemes zsákmány jutott német kézre. A szovjet csapatok ellentámadásai a német tüzéség összefoglaló tüzében összeomlottak.

Osztrovtól délkeletre a szovjet csapatok új erők narchatásával folytatták sikertelen támadásait. Pleszkautól délre az ellenség nem folytatta támadásait, az előző napokon elszenvedett súlyos veszteségei következtében.

A Narva arcvonalon a németek közelharcokban elpusztították a körülzárt szovjet csapatok maradvékait.

Olaszországban a nap jelentősebb események nélkül telt el.

Északamerikai bombázó kötelékek tegnap éjjel berepültek Németország északi és keleti területe fölé és robbanó, valamint gyújtóbombákat dobtak leginkább Posen városra. Német légvédelmi erők a támadás során, valamint angol bombázók berepülésénél a keleti terület fölé és a megszállt nyugati területek fölött elpusztítottak 71 ellenséges repülőgépet, köztük 62 négymotoros bombázót.

Zavartkeltő ellenséges repülők támadása Németország nyugati és délnyugati területe ellen irányult.

A német haditengerészet biztonsi járművei Norvégia északi vizein elsüllyesztettek egy szovjet gyorshajót.

Kommunista röpcédulák a Vatikán lépcsőin

A napokban megint kommunista röplapokkal piszkították el az Örök Várost. Utón útfélen lehetett látni ezeket a zsidó papirokat; különböző tartalommal. Az egyik itteni lap, a „Piccolo” hasábjain teljes egészében nyilvánosságra is hozta a szovjet agyszülemények egyikét.

A röplapból nagyon érdekes következtetéseket vonhatunk le a kommunista párt kebelén belül fenálló egyenlenségekről, veszekedésekről s megállapíthatjuk, hogy az olaszországi kommunista párt keretén belül olyanvalami állott be, amire jó Edesanyánk kölyökkorunkban a nadrággal kapcsolatban azt mondta, hogy — szakadás.

Fogliarti, az olaszországi vörösök nagytónöke, mint köztudomásu, nemrégén érkezett meg Nápolyba. Egyenesen Moszkvából jött s aligha fogunk mellé, ha azt állítjuk, hogy

disznóbőr aktatásakájában Sztálinék világorradalmasító irányelveit hozta magával. Fogliarti az „integrális kommunisták” vezére, akik a marxi eszmény sztálini fogalmazására esküsznek s az orthodox kommunista eszmék jegyében működnek olasz földön.

Ezek az integrális, orthodox kommunisták éles harcban állnak az ugynevezett badoglio-kommunistákkal. Ez a diszesz társaság, mint ol vasóink bizonyára sejtik is, onnan kapta a nevét, hogy a Duce gyászos megbuktatása után, jó pénzért persze, pakolt a kis király tábornagyával s hajlandóknak mutatkozott az Olaszországi kiürítő Badoglio jegyezte részvénytársaságban való közreműködésre.

A sztálinhívőknek az ugynevezett „katholikus kommunisták” sem tesznek. Legalább is erre vall a röpcédula alábbi mondata: „Olaszország-

ból olyan államot akarunk csinálni, ahol nincsenek többé papok és barátok, nincsenek többé pápák s a valásnak nevezett csalást az általános szolidaritás érzülete póolja.”

Ebből is látszik, milyen nagyon komolyan veszi a moszkvai ny. postarabló a kereszténységet...

Bizonyára érdekli Önöket is, hogy a kommunisták nem elégedtek meg azzal, hogy ilyen röpcédulákkal elárasszák a Vatikán környékét, hanem magának a pápai államnak a területére is becsempészték egy jó csomót.

Vatikáni hivatalos helyről ugyanis éppen röviddel ezelőtt közölték, hogy lázító szövegű vörös röpcédulákat találtak a San Damaso udvarban, az „Osservatore Romano” című pápai újság szerkesztőségében, valamint a pápa magánlakosztályába vezető lépcsőkön is.

Szovjetország eddig kilencmillió embert vesztett

Budapest, ápr. 11

Az egyik budapesti lap nagy cikket közöl berlini jelentés alapján, kiszámították, hogy Szovjetország naponta 11 ezer embert veszít, ez annyit jelent, hogy a háboru eddigi tartama alatt Szovjetország kilencmillió katonát vesztett.

A hatalmas orosz birodalomban ez nem volna jelentős szám. Azonban tekintetbe kell venni, hogy kilencmillió katona veszett el. Ez pedig óriási és érzékeny veszteséget jelent. Szovjetország már nem sokáig bírja ezt az iramot. Hiszen a kilencmillió katona a bolsevista hadsereg színe-java volt. Így az oroszok kiertartása már nagyon is problémátikus. Beavatott katonai körökben kijelentették, hogy a bolsevista hadsereg már nem alkalmas nagyobb megrázkodtatások elviselésére.

Nagyképi ígéretek a jövő élelmezéspolitikájáról

Stockholmi jelentések számolnak be arról, hogy a brit felsőház szükségesnek tartotta hazug, előre kitervelt vitát rendezni a világ jövő élelmezéséről. Csöpögős, nyúlós, ragacsos-édes-kés szentimentalizmussal újra át meg át itatot beszédekben emlékezett meg a szemforgató aggok gyülekezetének néhány tagja a Német Birodalom által megszállott területek sanyaru helyzetéről. Milyen jellemző, hogy a delolaszországi „közélelmezés” problémáit fölött a megrendelt szónokok egytől egyig igazán nagyvonaluan elsiklottak. A pikantéria kedvéért iktatjuk ide azt a jelentést, amely arról számol be, hogy a bengáliai tartományban éhínség és járványok következtében 1,800 000 szerencsétlen irdu pusztult el eddig.

Iparos testvér...

Ha magára az életet adó buza-magra volna bizva, melyik hajlékba vigye a kenyér igaz munkáért járó éltető, boldog igazát, bizonyos, hogy iparosaink hajlékai az elsők között lennének. Mert ezek a hajlékok az igaz munka hajlékai. Ezekben a hajlékokban valóban Isten szent nevével szegik meg még a kinnal megszerzett kenyeret is, a magyar szó testvéri szépségeit itt olvassuk és szavalják benső áhitattal és a hajlékokból indul, olyan munka, melyek csak elismerést váltanak ki és nemcsak iparosaink, hanem az egész magyarság számára. Valóban, a magyar szorgalom, tehetőség és alkotni tudás, a becsülettel végzett értékes munka igazi és méltó helyei a magyar iparosság hajlékai. És amikor itt most szűk, tiszta hitű fehér papíron sorok indulnak feléjük, hogy üzenetet vigyenek nekik társadalmunk minden rétegéből, a szeretet reményzöld ágát lobogtatjuk feléjük. Ismerjük a nehézségeket, melyekkel küzdenek. Ez az újság a magyar társadalom megbecsülését adja hírül nekik és ezt viszi hírül minden hajlékba. És tudjuk, hogy minden otthonba hazamegy ez az újság, magyar szívek otthonába. Mindenkihez viszi a hírt és azt mondja...

Nagy magyar érdek kívánja iparosságunk megmaradását. Minden jól berendezett, munkára képes és kész műhely egy-egy bástya, amelyen gazdasági életünk eleven vérkeringése nyugszik. A Kisipar nem a tömeges gépi munkára van felkészülve, hanem az áruja kiválóságára. Ezáltal őrizi a szakmai tudást, mely nála sohasem lehet gépies robotmunka, hanem a legkomolyabb törekvés, hogy állandó önművelés által tudását, munkakészségét, izlését, kereskedelmi tájékozottságát megtarthassa. A gyáripari tömegtermeléssel szemben a kisiparosnak normális időben is óriási harcot kellett megvívni. A mai beszerzési nehézségek pedig új feladat elé állítják. De amint a gyáriparral szemben helyt tudott állani, hisszük és kívánjuk, hogy harca most is a legeredményesebb legyen, hogy legyőzve az újabb akadályt zavartalanul megmentik műhelyeiket. A kisiparos éppen a gyáriparral szemben vívott állandó nagy harcban hozzászórt az önbírálatához és ami ennek közvetlen következménye az állandó önműveléshez. A kisipar a szakmai tudásban óriásit fejlődött, maga a kisiparos pedig társadalmi jelentőségben. Csak körül kell néznünk, hogy meglássuk, mennyi kezdeményező erő, mennyi ügybuzgóság, mennyi szervező képesség és mennyi bölcs kitartás van ebben az eleven léleterőt képviselő társadalmi rétegünkben. Ez a réteg tudja, hogy eredményt csak a legkeményebb helytállás biztosít. De ők ott is voltak mindenütt, ahol a magyar jövő helytállást kívánt. És milyen felemelő az, hogy ők a szakmát sohasem engedték át spekulációs célokra. Becsület, erkölcs és szolidaritás jellemzi őket. A szakmát becsülik, semmi kecsesgató változásért azt el nem hagyják. Ez helyes. A jövő legszebb biztosítója. A magyar

IDEGHÁBORU!

Hogyan látja a helyzetet egy semleges megfigyelő?

Paul Gentizon, az európa-szerte olyan jól ismert svájci publicista, a „Journal de Geneve” munkatársa a „Moi sui se” című folyóiratban megjelent idegfeszítő cikkéből idézzük az alábbiakat:

„Németországnak jelenleg történelme legsúlyosabb próbatételeit kell megállnia. Államvezetők nem is igyekeznek titkolni ezt a tényt. A sajtó hangja gyakorta nagyon komolyan nevezhető. Ha csak véletlenül kerül is kezünkbe német újság, egy pillantás elég, hogy lássuk: nem félrevezető, üres fecsegés, ami ir. Szavak, mondatok, a stílus maga alkalmazkodnak a goromba valóság-hoz.”

„Jelenleg a háboru egyik legfontosabb szakaszát éljük. A szövetkezett hatalmak minden erejüket összeszedik, hogy leteperjék ellenfelüket és megtörjék akaraterejét. Ezért nemcsak angol-amerikai-orosz általános katonai offenzívát figyelhetünk meg, hanem ezzel egyidejűleg a legellentmondóbb, szenzációs és valószínűtlen hírek tömkelegével büvészkedő ideg-manővert is, amelynek célja az ellenfél szellemének megzavarása, ideges feszültség létrehozására, amely idegfeszültségnek aztán gigantikus „ideg-összeomlás”-ban kellene kiteljesednie.”

„Ezt az idegháborút különösen a „Wehrmacht” megszállotta területeken lehet érezni. Bár Hitler katonáinak viselkedését, magatartását igazán nem okolhatjuk érte, a lakosság sokhelyütt komoly ellenségeskedéssel tekint a megszállókra. Németország előtt ez nem titok. A legyőzöttek a győzővel szemben való ellenkezése a németek szemében természetesnek látszik. Hiszen valamennyi nép szabadság és függetlenség után áhítozik. Minden nemzet szenved az olyan autoritás alatt, amely nem a sajátja.”

A németek nem csodálkoznak az általuk megszállott európai országokban előállott ilyenforma helyzeten. Újságjaikban csak nagy ritkán foglalkoznak vele. Ugy látszik, az a véleményük, hogy ennek a háboru az oka, s ha a háboru véget ér, megszűnnek majd ezek a problémák is. Ez nem akarja azt jelenteni, hogy Németország könnyű szívvel veti alá magát ennek az erkölcsi és katonai nyomásnak.

Kisiparosság legfőbb kötelessége, hogy nehéz helyzetében egymást támogassa és magát hátraszorítani ne engedje. Becsületessége és tudása jogot ad erre. Jogait védje szüntelenül és ha kell, azt egész embersége latbavetésével meg is védje. Szakmai és testületi bizottságokban helyét megkövetelje és ott példaadó munkásságot fejtsen ki. Méltó ez multjához s ez a magatartás záloga szebb jövőjének.

A másik oldala a kérdésnek a magyar társadalom magatartása. A mult szomorú tapasztalatai immár bőséges tanulságot nyújtottak számunkra: csak a közös magyar összefogásból születik meg a boldog magyar jövő, amelyben hittünk meg nem szűnően és amely immár az ajtónkon

Goebbels dr. maga írja a V. B.-ben, hogy a német nép halálos veszéllyel tusakodik. És minden újság hasábjain majdnem naponként ott találhatók a szavak: „A német nép úgy érzi, hogy ez a pusztaság igazság.”

„Minden tisztességesen gondolkodó ember el kell ismerje, hogy Németország magatartása az orosz nyomás, a délolaszországi helyzet és a légi terror ellenére is büszke s hidegvérrel egy pilantra sem vesztette el. Gyengeségnek, bomlásnak a legkisebb jele sem mutatkozik. Éppen ellenkezőleg, azt vélhetné az ember, hogy Németország a rája mért szörnyű csapásokból merit erőt a további hacra.”

„Németország csodálatos lelki nagysággal fogadja a csapásokat, szerencsétlenségeket. A Führer szavával nyilatkoztatja ki, hogy megnyeri a háborút, legyen bár még oly hatalmas is az ellenség, legyen még oly heves az ellenzékiesség a megszállott területeken, lett légyen még oly veszélyes az olaszországi helyzet stb.”

„Ilyen helyzetekben mindig a lelki nagyság a döntő; a morálnak fontosabb szerepe van talán, mint bármely másnak. Németország ellenségei is tisztában vannak ezzel s a maguk portáján mindent megtesznek, hogy elnémitsák a bizalmatlankodó, kételkedő hangokat. Gyakran kapja őket rajta az ember, hogy olyanok állítják be a helyzetet, aminők szeretnék, ha lenne.”

„Bár Németországnak kicsuszik néha kezéből a kezdeményezés s bizonyos pontokon meg kell hajoljon az ellenség szabta törvény előtt, sztoikus nyugalomát sohasem veszíti el. Nem veszíti el a háttorságát, vittező szembe száll az ellenséggel. Oroszországban épp úgy, mint Itáliában, a gyárakban épp úgy, mint a megszállt területeken. Sehol oly jelek, melyekből hatalma, akarata lankadására következtethetnénk.”

„Németország nem csak fegyelmelt, hanem nyakas és hajthatatlan is. A német nép e háboru folyamán a legkomiszabb híreket, Sztálingrádot, Tuniszt, Sziciliát, mély nyugalommal vette tudomásul. Alapjában Németországot áthatja az erő és biztonság érzete. A németek úgy érzik,

kopogtat. A nemzetszeretet érzése vezessen utjainkon. Azt soha el ne hagyjuk. Iparosainkat pártoljuk, legyünk segítségükre beszerzési nehézségeik leküzdésében. Ajánljuk munkájukat és ajánljuk fel nekik is a tudomásunk szerint fellelhető anyagokat. Nemzettestvéri öntudattal álljunk mellettük. A magyar lélek és szeretet kell, hogy teljesítse kötelességét. Az élő magyarság ideje jött el. A társadalmában egységes, feltétlen nemzetszeretet ideje.

Iparos testvéreinkre a féltetlen nemzetszeretet bizalmával és kötelességtudásával tekintünk, a magyar ipar megmaradásának ránk is kötelező hűség akaratával!

Kristály István.

hogy sikerül győzelmesen befejezniök a harcot. Ezért állapítja meg a külföldi sajtó Berlinben székelő képviselőinek távirata, telefonjelentése újból meg újból, hogy a német közvélemény vize egyáltalán nem zavaros.

„Ha nagyon tárgyilagóságok akarunk lenni, megállapíthatjuk, hogy Németországot jelenleg legalább is egészséges optimizmus tölti el.”

„Az anyagi nehézségek mindkét oldalon fellelhetők. Az egyik táborban sztrájkok, tengerészeti nehézségek, áruhiány, a másikban megsemmisítő hatású bombázások, érezhető hiány készárukban, szigorú racionalizálás stb. A fontos: megkettőzni az erőt és energiát, megőrizni a végső győzelembe vetett hitet. Győz az, akiben bizonyos „utolsó negyedórán” még bírja. A háboru megnyerése erős akarat kérdése.”

„Summára fogva: a szövetkezett hatalmak helyzete legalább olyan kényes, mint a Németbirodalomé.”

„Négy háborus esztendő után a Birodalom katonai helyzete kitűnőnek látszik. A fegyverek nagyszerűek s erős férfiolklók markolják őket. A helyzet 1939 szeptemberében rosszabb volt; akkor úgy látszott hogy a háboru német területen fog dűlni. Németországnak mindenütt, Petsamótól a Pireneusokig, Olaszországtól az Északi tengerig és a Baltikumtól a fekete tengerig erős állások vannak a kezében. Spanyolország, Portugália, Svédország és Svájc kivételével egész Európa német kézen van.”

„Németországnak katonai műveletek számára kiterjedt térség áll rendelkezésére. Igaz, hogy a birodalmi hadak még ha a szövetségeseket hozzászámítjuk is, gyengébbek, mint az ellenség csatasorai. De a győzelem isten-asszonya nem mindig az erősebb zászlóaljak sarkába szegődik. Nagy Sándor, Cézár, Nagy Frigyes, Napoleon mind mind gyengébb erővel verték meg a hatalmasabb ellent.”

„A háboru jelenlegi mérlegét nem állíthatjuk föl anélkül, hogy be ne kalkulálnók a légitbombázásokat. Németország jelenleg sok sebből vérzik a tűz-acél-vasinferno következtében. A leganyagabb városok, mint Köln, Berlin, Bréma, Hamburg, Lübeck, München, Lipcse stb csunyán elpusztultak. És az ár tovább emelkedik. A legtöbb vidéken gyász, szomorúság és nyomor vonult be a családi otthonokba. Legtöbb helyen romokat látunk. Az idegpróba kemény. De úgy látszik mégsem sikerült megtörni a nemzeti energiát.”

„Ellenkezőleg, úgy látszik, hogy a bombázások apokaliptikus hatása csak még jobban megacélozza a lakosság ellenállóerejét. Ezzel a csapások éppen az ellentétjét érték el annak, mint amit várni lehetett volna, mégis, úgy látszik hogy ez csak a légiháboru első szakasza.”

„Egy második szakasz megmutatja majd talán, hogy mit képes egyáltalán elviselni az ember. A hadtörténelemben újdonság a város és falu bombázása; a jövő mutatja csak meg, minő végleges eredménnyel jár majd a nagy birkozásban ennek az öldöklő eszköznek a bevezetése. A német nép rendben, fegyelemben alkalmazkodik az újhelyzethez. Emberek százai és ezrei települtek ki falura.”

„Ami a bombázások okozta katonai és gazdasági károkat illeti, eddig még nem voltak olyanok, hogy át ne lehetett volna hidalni őket valahogyan. Sok-sok újságcikkből az tűnik, ki hogy a helyzet nyugodt Természetesen nem titkolják el a sok bajt és szenvedést

sem: milyen meghatározó szavakkal ecsetelte „Herr Goebbels“ is a lakosság gondját-baját.

„Az angol-amerikai bombázó kötelékeket támadó vadász- és romboló erőket megerősítették. Szakértők számára ez annak a jele, hogy az angolok nemcsak hogy nem tudták szétverni a német repülőipart, de hogy a gyárak még meg is tudták sokszorozni termelésüket. A légvédelmet megerősítették. A fényszóró-rendszert jelentősen kiépítették. A világító rakéták hathatósabb alkalmazására új eljárást dolgoztak ki.“

„A Liberator-ök és repülő erődök emberükre találtak! A német újságok hangsúlyozzák, hogy a Royal Air Force és az American Air Force egyre nagyobb veszteségeket szenved. Ha annak előtte az angol propaganda avval érvelt, hogy a német elfelejtett tetőt huzni az európai erődre. Most úgy látszik, hogy ez a tető javában épül már, éppen úgy mint az új támadófegyver is. Ez az új támadófegyver azonban katonai titok s mint ilyen, szélesebb körök számára egyáltalán nem hozzáférhető.“

„Olaszországi szegénytelen megadása s a katonai műveletek nyújtotta számos példa arra nyújtott lehetőséget, hogy Németország jelenlegi helyzetét az 1918-as őszihelyzettel hasonlítsák össze. E szerint az elmélet szerint a német összeomlás pontról-pontra úgy fog ma is bekövetkezni, mint annak idején. 1918 végén a német hadsereg ragyogó győzelmek után defenzívában szorult; éppen úgy mint most. 1917-ben Ausztria-Magyarország közölte szövetségesével, hogy nem bírja tovább 1943-ban Olaszország az acél-szerződés ellenére elhajtotta a fegyvert. Kétféle harcra kényszerítve, főszövetségesétől cserben hagyatva, a Birodalom nem folytathatja tovább a harcot. Hitlernek, éppen úgy mint annak idején Ludendorfnak nem marad egyéb hátra, mint béketárgyalásokat kezdeményezni s lehetőleg elfogadható békefeltételeket elérni.“

Valami azonban nem stimmel. Akkor a német hadsereg a Mass és Rajna vonalán állott; ma az atlanti part mentén és Északolaszországban. Még Dánia és Norvégország is a kezében van. Azonkívül az angolamerikaiak a Csendesóceánon is veredniök kell. Japán, a britek és az USA egykori szövetségesei, ma a Birodalom oldalán harcol. Egész olyan lenne hát a helyzet mint 1918 őszén? S ma Németországban az a vélemény, hogy akkor a háború nem a katonai vereség, hanem a baloldal hívány árulása következtében veszett el.“

Goethe-jubileum a budapesti Nemzetiben

A Presse und Informationsdienst közli, hogy a budapesti Nemzeti Színház felkérésére Jékely Zoltán kolozsvári író újra lefordítja Goethe Faustjának első részét. A magyar Nemzeti Színház a Goethe-jubileum alkalmából már ebben az új fordításban mutatja be a Faust-ot.

Ifju népek — népek ifjusága

Az eszt testvérnép ifjusági szervezetének új képes folyóirata, az „Eesti Ajalath“ most jelent meg első ízben Reval városában. Tekintettel arra a roppant jelentőségre, amelyet az eszt ifjuság az országnak a bolsevizmus elleni általános mozgósítása következtében jelent, nem sokkal ezelőtt egyetemesítő kiképzést tartottak a fővárosban az eszt ifjusági vezetők számára.

IRODALOM

Rovatvezető: KRISTALY ISTVAN, a BMKSz írói szakosztályának elnöke

DUPLA MAGYAR

(Második közlemény és vége.)

Álmodásaiból csak akkor tért magához, amikor az első magyar csendőr lépett a fülkébe. Ez újabb izgalmat váltott ki benne. A sok élményről szinte féltettem a kis gyenge ember-tákolmányt, aki lelki dézma útján a test haragját zudíthatja magára. Nyugalomra intettem, minden eredmény nélkül. Olyan volt, mint egy izzó vágó, a megismerés és kielégülés útján. A belé vetett magvak, a kedvező légkör hatására, most kezdtek hajtani, terebélyesedni. Az életmag most ébredt tudatára és indult a feltartóztat-hatatlan cél felé. Habzsoló készsége szomjazott minden rezdülésre. Csak szem és fül volt. Álmai a valóság útjára tértek. Most követni, előteremteni, siettetni akarta őket. Zászló — magyar katona — magyar légkör, mi még? Fészkelődött jobbra-balra. Mindenkint megnézett, mindent megfigyelt. Hol az ablaknál volt, hol az ülésen utánozta türelmetlen mozdulataival a tovaszáguldó vonat zakatolását.

— Nézze néni — szolt az ablakon kitekintve — egy magyar ember szánt, milyen érdekes arca van.

És az ablak sarkából addig nézte azt a gazdát, aki megszakítva munkáját, a robogó vonatot bámulta meg — szokásból — míg teljesen eltűnt szemei elől.

Ekkor érdekes beszéd indult meg közöttünk, amely surolta kissé a humor határát.

— Milyen más egy magyar ember — szolt ábrándos gyerek arcát felém fordítva — mint arra mifelénk az emberek. Tudja néni kérem, hogy mifelénk milyen csúnyán káromkodnak?

Na — gondoltam, most vedd elő a jobbik eszedet. Ez a gyerek majd megérkezik Magyarországra és ha most elő nem készítem, bálványait rövidesen a porban látja. Meg kell óvnom a csalódástól. Nem engedhetem a fellegekbe járni. Ki vele az igazsággal, ha mindjárt fáj is. Inkább most. Nyeltem egyet.

— Nézd Zoltánkám — szoltam óvatosan — a magyar embernek nagy erényei mellett vannak hibái is. Mert ugye hiba nélkül nincs ember. Tudod — hiába, káromkodni a magyar ember is szokott. Kimondtam.

Nagyott nézett értelmes szemével a gyerek és ösztönös védelemmel vágta rá:

— Biztosan, ha valami nagy dologról van szó, de nálunk néni kérem, akkor is káromkodnak, ha véletlenül kijutnak a kezükből egy gyufaskatulyát.

A szerepem egyre nehezebb lett. Megőrizni a gyerek rajongását csorba nélkül, de egyben megelőzni egy esetleges kiábrándulástól is. Ekkor láttam, hogy nem helyénvaló eltuozni a dolgokat. De a gyerek tekintete már követelte a választ. Hiába meg kell mondanom.

— A káromkodás fiacskám — kezdtem nagy kinnal — rossz szokás, de nem meggyőződésből fakad. A magyar is könnyen káromkodik — de már legjobb uton halad, hogy legyen erről a rossz szokásról. Ma már — folytattam — büntetik a káromkodást. Azután hirtelen más témára tereltem a beszélgetést, de láttam a fiucska becsületes arcán egy kis árnyékot átvonulni. Nem baj, gondoltam, a csalódás még keményebbé teszi az embert. Rám mosoly-

gott azután, mint egy cinkostársra. Okos és megértő volt az a mosoly. Felnőttben is kevés ilyen bölcs akad, mint ez a sápadt, okos gyerek. Azután Budapestről meséltem neki. Oktattam, tanácsokkal láttam el. Falta minden szavamat.

Ez a kicsi gyerek, nagy magyar, állapítottam meg, amikor meghatott gyöngédséggel bucsuztam el tőle a Keleti pályaudvaron, ahol az a bizonyos pesti bácsi várta egy egész évi vendégeskedésre.

Akkor hazajövet, üdvözlő és köszönő sorokat akartam írni Magyar Zoltán édesanyjának a magyarság nevében, hogy ilyen gyerekeket, ilyen jó — mint ahogyan a fiucska mondta — dupla magyarokat nevel a hazának.

Mulasztásomat most avval hoztam helyre, hogy értékes fiacskáját választottam irásom témájául az irodalmi rovat számára.

K. Végh Vilma.

Lassanként kinyílik minden nép szeme

Prágából jelentik, hogy az „Arijski boj“ — az árja harc — című folyóirat kiadója cseh olvasóközönség számára átfogó kézikönyvet állított össze a zsidókérdésről. Ez a könyv alapos, rendszeres tájékoztatást nyújt majd a tudásszomjas cseh olvasóknak a zsidóság bomlasztó tevékenységéről, világviszonylatban csakugy, mint cseh vonatkozásban. E helyütt említjük meg, hogy a híres német antiszemita előharcos, Theodor Fritsch „Handbuch der Judenfrage“ című könyvének új kiadása megjelent a berlini könyvkereskedések kirakatában.

Hogyan fest a szociális lakáspolitikai Angliában

A „Daily Mirror“ című angol lap írja: Egy hastingsi fiatal katona felesége Mrs. Sheila Martin — a férfi Délolaszországban katonáskodik — Londonba utazott, hogy ott az egyik minisztériumban teljesítsen hadifonosságú szolgálatot. Tíz hónapos kisgyereket természetesen magával vitte, hiszen férje, mint már említettük, Olaszországban verekszik. A themseparti metropolisba megérkezvén, azon nyomban nyakába vette a várost és nekiindult szobát keresni. Új cipő volt a lábán, de biz a talpa félig elkopot a nagy keresésben. Hangsúlyozzuk, a keresésben, mert szobát ugyan nem talált. Nem mintha Londonban nem lett volna szoba. Dehogy. Szoba volt annyi, hogy a magyarországi zsidók legalább egy részét el lehetett volna helyezni bennük — de nem kisgyerekek számára. Ha előhuzakodott a siró-rivó szerencsétlen kis aprósággal — tüstént bevágták az asszonyka orra előtt az ajtót. Csak úgy csattant. Mrs. Martin nagyon sok hasonló fiatalasszonnyal találkozott szobakeresés közben, akik kisgyerekek miatt nem tudtak hajlékot találni. Milyen jellemző, hogy a brit kormány hallani sem akar a sokgyermekes családok védelméről. Mr. Beveridge is csak terveket kovácsolt s ő felsége kormánya máris derekasan szabotálja. A hivatalnoknak például nem szabad semmi féle szociálpolitikai természetű felvilágosultsággal szolgálni ennek a rosszul sikerült angol világmegváltónak.

HIREK

Vasárnap	Apr. 30 nap
9	Kat. A. Husvétvas. Prot. A. Husvétvas.
Hétfő	Kat. Husvéthétfő Prot. Husvéthétfő
Kedd	Kat. I. Leó pápa Prot. Leó
Szerda	Kat. Gyula pápa Prot. Gyula
Csütörtök	Kat. Hermenedild Prot. Ida
Péntek	Kat. Jusztin vt. † Prot. Tibor
Szombat	Kat. Anasztázia Prot. Atala

Időjárás: Az egész hónapban változékony idő, sok széllel. A hó végén jégesők. — Április 9-én a nap kel 5:08 és nyugszik 18:24 órakor, április 15-én 4:56 kel és 18:33 órakor nyugszik. 21 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Holdtölte 8-án 18 óra 22 perckor. Utolsó negyed 16-án 5 óra 59 perckor. Ujhold 22-én 21 óra 43 perckor. Első negyed 30-án 7 óra 6 perckor.

Ma a Topka (Kollarich) gyógyszerészár Müller Guttenbrunnegasse (Melencei ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszerészár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

Minden szerdán délután csak az ügyeletes gyógyszerészár tart nyitva.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Beckserek (Nagybeckserek) egész területére szombat este 6 órától hétfő reggel 6 óráig dr. Jasznic Milán, lakik Horthy Miklós ucca 28. szám alatt.

A magyar tankerületi főigazgató közli, hogy a magyar középiskolákban az oktatás ma április 12-én megkezdődik.

Flanellkiosztás. A szerb szövöttáru központ újszülöttek részére nagymennyiségű flanellt utalt ki. És pedig: Belgrádban 1800 métert, Valjevón 1200, Zajecváron 1500, Kraljevón 1200, Kragujevácon 1500, Krusevácon 1080, Koszovszka-Mitovicán 900 métert. Kerületekben: moravai 1200, nisi 1800, uzsicai 1020, pozsaeváci 1500, sabáci 1500 és belgádi 1900 méter.

Kitelepítések. Versec város területéről 80 olyan családot telepítenek ki amelyek 1941 április 6-ika után költöztek a városba.

Vas és érc beszerzése. A vas- és ércközpon, Szerbia katonai főparancsnokságának beleegyezése alapján elrendelte, hogy a földművesek, amikor új vasat, vagy vaskészítményeket szereznek be, nem kötelesek ócskavasat leszállítani.

A pipa jubileuma. Pont 250 éve annak, hogy a pipát dr. Franz János bécsi orvos föltalálta, vagyis azt az alakját, amely csizmához volt hasonlatos. Olyan pipát ma leginkább csak Tirolban gyártanak és használnak. Azóta annak alapján mindenféle más-más alaku pipát hoztak forgalomba.

Hajóforgalom Szerbiában. A jugoszláv hajótársaság biztosának közlése szerint a hajóforgalom Kladovo és Belgrád vonalon április 11-én megindul. A gőzhajók további rendelkezésig hetenként egyszer közlekednek.

Rendezte már előfizetését!

Maláriajárvány. Az angol sajtó híradása alapján közlik Stockholmból, hogy Szíriában ijesztő módon terjed a maláriajárvány. Hivatalos adatok szerint a megbetegedések száma jelenleg 400 ezer.

Robbanás egy angol hadihajón

Ankara, ápr. 11.

Beirutból jelentik, hogy az ottan kikötőben április 5-én az egyik angol hadihajón robbanás történt. Több tengerész életét vesztette és számos a súlyosan sebesült. Valószínűnek tartják, hogy szabotázs történt.

Eltitkolják testi hibáikat

A német Véderőfőparancsnokságának a német lapokban megjelent egy közleménye szerint a munka zolgálateljesítése után most sorozásra kerül a 1927-es évfolyam egyike a legjobbaknak. Rosszul tápláltságról szó sincsen (Aki ismeri a DAF és az NSV szociális gondoskodását és a német fiatalok részére megállapított élelmiszer fejadagokat, nem is csodálkozik ezen) Érdekes az OKW közlemény ama megállapítása szerint, miszerint az ifjak előtűk ismeretes fogatkozásait igyekeznek eltitkolni a sorozó orvos elől, csak hogy elhangozzék végre a boldogító — „alkalmas”. Éppen ezért hivatalos részről nagyon komolyan felhívták a sorozásra kerülő fiukat arra, tartsák becsületbeli kötelességüknek testi hibáikat és fogyatkozásaikat a sorozó orvossal haladéktalanul, őszintén és minden szépítgetés nélkül közölni.

Lili édes, Rád gondolk

Az Alpok fenséges hegyvonulata fölött lepulfantott egyik USA-amerikai terrorbombázó legénysége néhány tagjának még idejekorán sikerült elhagynia az égő gépmadarat. Hárman voltak összesen. Az egyiket még az ejtőernyőn való lebegés közben palancsintárává lapította egy szélhőkés a barátágtalab sziklafalon. A második egy szakadékba sodródott. A harmadiknak „szerencséje” volt: csak a lábát törte. Ez a fickó halálba gémbereődött kézzel néhány kusza sort vetett még egy szeletke papírra, melyet aztán a keresésükre köldött német alpesi vadászok tatáltak meg. „Földreérésnél lábam tört... Nincs enivalóm már... Borzalmas ez a hideg... Lili, édes, Rád gondolk... Nem, nem bírom már soká...” Ez a katona bizonyára megátkozta azt, aki minden különösebb ok nélkül a pusztulást küldte. És aki miatt a Lili puha, meleg öle helyett hidegben dermesztő fagyban étlen szomján kell feküdnie tört lábba, seblázzal küzködve az Alpok hó és sziklasivatagban és kétségbeesetten várni az olasz csizmákban vánszorgó fehér halált.

Egy kis harmonikus együttműködés

Az angol kereskedelmi kamara egyik legutóbbi ülésén — kerülő uton, Stockholmból érkezett jelentésünk szerint — megállapították, hogy a háboru után Angliának saját érdekében semmi esetre sem szabad üzleti versenybe bocsájtkoznia Amerikával. A konkurenciában Anglia elbuknék és lakosságának életszínvonala jelentősen csökkene. Brit kereskedelmi körök ezért törekszenek most „szoros angol-amerikai együttműködésre”. Ez annyit jelent, a jó britek szeretnék, ha Amerika lemondana helyzeti fölényének gátlás nélküli kihasználásáról. Ebben az összefüggésben érdekes Ricgard Law angol miniszter beszéde. Law a Londonban működő amerikai kereskedelmi kamarát arra kérte, „működjen a jövőben harmonikusan együtt Angliával”. A

miniszternek mindazonáltal be kellett ismernie, hogy Amerikában nagyon erősek azok a körök, amelyek már most erősen készülnek a piacokért való kiméretlen harcra és versenyfutásra. Law ezt mondotta „Ha Anglia Amerika rovására tart meg piacokat, az Államoknak erős munkanélküliséggel kell számolni”. Ha azonban az USA kormányának sikerülne az angol külkereskedelmet kizsoritania piacairól, Angliában sokkal nagyobb munkanélküliség állana be az angolok életszínvonala is jelentősen csökkene. Londonban ezért kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek abban az irányban, hogy valamiféle egyezményt üssenek nyélbe Anglia és az Egyesült Államok között és ilyen módon legalább az angol kereskedelem egy részét megtarthassák. (B. L.)

Két forradalom

56

XXIII.

Kun Béla Clemenceauhoz intézett legutóbbi jegyzékére, melyben a csehek elleni offenzívájának beszüntetése fejében ígért Tiszántul kiürítését sürgette, megérkezett a felelet:

„Kun Béla, Budapest. — Válaszul a rádiótelegrammra, amelyet július 11-iki keltezéssel Önök az elnökhöz intéztek, a békekongresszusra kijelenti, hogy nem tárgyalhat Önökkel, amíg be nem tartják a fegyverszüneti szerződést.”

Emlékszem, Keglevich gróftól hallottam először, hogy a vörös hadsereg csapatokat tól a Tiszavonal felé. Azóta más hírek is jöttek.

A dunántuli hű vendek hazafias ellenforradalmát leverték a vörösek. A vendek Ausztriába menekültek. Feldbachon internálták őket, sok magyar tiszt csatlakozott hozzájuk. A Mária Terézia-rendes Lehár a parancsnok. Haza készülődnek.

És Szegeden a Novara legendás hőse, Horthy Miklós a hadügyminiszter. Teleki Pálé a külügyi tárca. Sós tábornok és Gömbös szervezi a nemzeti hadsereget. Mikor márciusi szökése előtt Budapesten elbucsuztam tőle, tudtam, ha élek, még találkozom a nevével.

Valaki arról is beszélt, hogy Julier, az új vezérkar főnöke, kit revolverrel kényszerítettek Strom feld helyére seregeivel együtt, csak addig lesz vörös, amíg átkel a Tiszán. Mondják, a vörös hadseregből egész zászlóalj szöknek át Szegedre. Oda, hová annyit gondolunk. Képzeletünkben a város, mint a délibáb uszik nemzetiszínű zászlók között a Tisza partján, a rónák felett.

Látjuk a háromszint, a Himnusz hallatszik a városból, valahányszor oda gondolunk. Száműzött zászlóink, száműzött dalunk.

A szegedi kormány ellen a düh paroxizmusa tombol a vörös lapokban: „Csalók, gazemberek a hazafiak...” — üvölti Kun Béla sajtója, míg óvatos röpcédulák

vándorolnak kézről-kézre. Szegedi repülők hintették le a Dunántulra: „Közeledik a megváltás órája! Készüljétek és támogassátok a nemzeti kormányt!”

A város mereven hallgat az arcára ragasztott temérdek vörös plakát alatt. Hallgat, mintha el akarná titkolni a gondolatát. De odabenn a csukott ajtók és ablakok mögött összedugják a fejüket az emberek.

A vágy mesél. És az elviselhetetlen gondolat, hogy románok segítségére szorulunk, átszövi a képzelet és a reménység: Szegedről már elindult a nemzeti hadsereg!... Egész vörös zászlóalj mennek át hozzájuk, lerakják a fegyvert. Az románokkal fehér magyar csapatok jönnek. Talán már holnap...

Mindenki tudott valamit és a kinban és nélkülözésben lefogott szegény emberi arcok egy pillanatra visszarápták egykori kifejezésüket: — Hallottátok?... Budapest a főváros katonai főparancsnoka, Haubrich elvtárs, riadóra készíti elő a lakosságot, ha a proletárdiktatúrát veszély fenyegetné. Plakátokat ragasztanak ki megint az egész városban:

„... A riadókürtök megszólalása után egy órával az uccan senki se tartózkodjék... A vörös katonák a laktanyákba, a munkások a munkászászlóaljokhoz tartoznak sietni. A villamosvasutak, a riadókürt megszólalása után egy órával összes kocskákat bevonják... Az összes üzletek és nyilvános helyiségek azonnal bezárandók, ugyszintén az összes ablakok és kapuk is. A riadóval egyidejűleg kivételes hadiállapot lép életbe...”

Ilyen rendszabályokhoz nem nyultak eddig Zavarosan kuszálódtak a hírek. Anyámra, testvéreimre, barátaimra gondolok. Akik Budapestről jönnek a visszazönglő vörös hadsereg bomlásáról, anarchiájáról, terrorcsapatok zendüléséről. Szamuely egyeduralmáról beszélnek. Már nem lehet eligazodni: A fehér csapatok közelednek!

A diktatura belsejéből omlás,

recsegés hallatszik. Az ententehatalmak nyilatkozatot küldtek. És a kormányzótanács sajtójában közölni kénytelen. Pedig ez már nem a tanácskormány, nem a proletárdiktatúrának szól. A szövetséges és társulat kormányok végre a magyar néphez fordulnak...

A vörös sajtó: „Az entente nyilatkozata a blokádról!” cím alá rejti a hatalmak izenetét, melyben kijelentik: „igen kívánatosnak tartanak, hogy a magyar néppel békét kössenek...” De a béke csak abban az esetben állhat helyre, ha a magyar népet olyan kormány képviseli, mely valóban a népakaratot reprezentálja, nem pedig olyan, amelynek hatalm a terroron nyugszik.”

Négy és fél hónap kellett ehhez!

A győztesek békéje szempontjából Károlyi Mihály után Kun Béla is hasznos munkát végzett. Tönkretette Magyarországot és kifosztotta utolsó erőforrásaiból. A párisi békekongresszuma nagy hatalmai most már átvehetik az ellenállásra képtelen zsákmányt és fenntartás nélkül kifizethetik ezeréves tulajdonukból kis szövetségeseik benyújtott háborus számláit...

(Folytatjuk)

A BMKSz főpénztára felkéri a fiókokat, hogy az első félévi tagdíjakkal járásvezetőjükkel lehetőleg mielőbb elszámolni sziveskedjenek.

Mogyorószüret. Törökországban a mogyorótermés 54.200 tonnát eredményezett az elmúlt évben. Annak nagyrésze kivitelre kerül.

Idegesek az amerikai katonák

Thonije dr. professzor hivatalosnak is tekinthető jelentést adott ki New-Yorkban — jelenti a DAF különleges hírszolgálat. Eszerint a jelentés szerint az amerikai hadiszolgálatban havonta átlag elbcsájtott 70.000 katona közül 25.000 az idegbeteg.

Pertekt szakácsnő

április hó 15-ére
házvezetői állást keres
Vidre is elmegy.
367 Cím a kiadóhivatalban.

Daráló vagy kisebb központ hajtására alkalmas 12 HP fekvő Sedling Diesel 366

motor eladó

Egyben KERESK 12—16 két-cilinderes, lehet 20—26 HP

álló motort.

Esetleg cserélnék is és az árkülönbözetet megfizetném.

Pavlovity Zsiva

BECSKEREK, Maszarikova u. 22.

A szerkesztésért és kiadásért felelős
Üzvegy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) ucca 7.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beckerek (Nagybeckerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.